

• אחרות העבודה תלחץ על מפא"י לצרף את "מן היסוד" למערך. אחרי שמדן מן היסוד נרמז, כי אנשי הקבוצה יסכימו להתפייס רק אם יצורף פינחס לבון לממשלה, נסוג לוי אשכול מרעיון הפינחס. אולם אחדות העבודה, החוששת מהתגברות המצדדים בשלום עם רפ"י בתוך מפא"י, מעוניינת להחליש נורמים אלה באמצעות אנשי מן היסוד.

• לוי אשכול יעשה מספר צעדים, שכוונתם להכחיש את השמועות הכלתי-פוסקות על מצב כריאותו המעורער. בין היתר: יצא לבקר בכמה ממדינות אפריקה, למרות שאין לביקור זה שום מטרה מדינית.

• תפרוץ שערוריה מסכיב להקצבת סכום של ששה מיליון ל"י למרכז לתפוצות," כראשותו של איש משרד החוץ לשעבר ה"ר היים יחזל. בתקציב השנתי של הממשלה, הועבר סעיף זה בין יתר סעיפי ההוצאות השנתיות של משרד ראש הממשלה. רק לאחר אישור התקציב הבחינו חברי ועדת הכספים של הכנסת בקיומו של הסעיף, הובעה דעה, כי מפא"י מכינה את האפשרות לחסל את הסוכנות היהודית עליידי הפיכתה למחלקה ממשלתית ואולי למשרד ממשלתי מיוחד לתפוצות. חרות והמפד"ל

מודאגים מהתפתחות זו והם יתבעו הקפאת התקציב וביטול המרכז המיוחד, שאין לו שום תקדים ברורים.

• שאלת הנהגת נשואין אזרחיים, לפחות לגבי אותם המקרים שהרבי נות אינה רוצה לבצעם, תידון בקרוב בממשלה. בקרב מספר שרים גוברת הנטיה למצוא אפשרות שגם קראים, פלאשים או כוהנים הרוצים לשאת גרושות, יוכלו להתחתן כחוק, ונשואיהם יוכלו עליידי משרד הפנים. המפד"ל תתנגד להצעה לפיה תינתן אפשרות להתחתן בנשואין אזרחיים לכל זוג שהרבנות תפסול אותו. לעומת זאת יצינו שרי המפד"ל לכוון ועדה מיוחדת, שתבדוק את מיכלול ענייני ה"י נשואין, במטרה לפתור בעיקר את בעיית ה"י קראים והפלאשים.

• שוב תעמוד השחיטה במרכזה של מערכה ציבורית. ועדה ממשלתית המליצה לאחרונה לצמצם את מספר בתי המסד בחיים 23 לארבעה, אשר יוכלו לספק את כל צרכי הארץ בבשר טרי. משרד הפנים העמיד מספר זה על שמונה. אולם הרבנות הראשית תתנגד לכך בתוקף, תטען כי שינוי זה יערער את כל סדרי הכשרות במדינה. לאמ"י תו של דבר, תילחם הרבנות על המשכת המצב הקיים, בו מהווים בתי המטבחיים מקור הכנסה ושלטון למסדות הרבניים ברחבי הארץ.

• המאבק בין העובדים לבין הני הלת "אליעל" עומד להיכנס לשלב חמור. בישיבה של הקברניטים, שהתקיימה ה"י שבוע, הוחלט כי נוכח התכשורת ההנהלה לדרי" שות צוותי האוויר, יסוסי מעתה הקברניטים "על פי הספר" כלומר: ידקדקו בדברים הקלים ביותר, ובצורה זו יביאו לביטול טיסות או לדחייתן, דבר שיגרם לשיבוש מחלט של לוח"י

הטיסות הקיצי ויביא להפסדים ניכרים. ההנהלה לא תוכל לעשות דבר, כי זכותו של הטייס לסרב לטוס אם נידמה לו שמשהו אינו כשורה במטוס.

• צפויה מתיחות מוגברת בצמרת הנהלת משרד הבטחון. אחרי שלוי אשכול השלים על המשרד שניים מאנשיו, קיוו ותיקי המנגנון מימי שמעון פרס כי בזאת תסתיים שתילת אנשי אשכול מעל לראשם. לאחרונה הועלתה האפשרות של מינוי סגן מנכ"ל משרד האוצר יוסף שרון לסגן מנכ"ל משרד הבטחון — דבר ששורר דאגה בלב ותיקי המנגנון, כי עומד על הפרק טיהור נחב של כל אנשי פרס, אשר הושארו על כנם עד לאחר הבחירות.

• ועדי הפעולה במופעלי התעשייה יחדשו את פעולתם. כבר עתה נערכים מגעים בין ועדים שונים, כדי להבטיח התארגנות מירבית. העילה לפעילות המחודשת: ההעלאות הרבות במחירים, תוך הקפאה למעשה של השכר. הוועדים עשויים לפתוח בשביתות ובהפגנות, אם אומנם ינסה שר האוצר פינחס ספיר להגשים הלכה למעשה את שאיפתו לבטל את תוספת הווקר, אותה צריכים השכירים לקבל בחודש יוני הקרוב.

• שני הפלגים הקומוניסטיים בישראל יחדשו את מערכת ההשמצות ההדדיות. לפני צאתם לזווית הפלגה הקומוניסטית במוסקי בה, ניסו למצוא דרך להידברות מחודשת ביניהם, אולם על אף תיוכס של מנ"י הגיגים קומוניסטיים ברוסיה, לא עלה הניסיון יפה. עם שובם ארצה של נציגי מקי"י ורקי"ה, ניסו להסביר לחבריהם כי הצד השני הוא האשם בהמשך הקרע.

• יצרני סרטים ישראליים יפתחו במאבק גלוי נגד משרד החוץ, יטענו כי פקידיו ומנהליו מתערבים בחופש האמנות בישראל ובטיחון קשרי תרבות עם ארצות חוץ. הסיבה העיקרית לפרוץ הריב הגלוי: הלחץ שמפעיל משרד החוץ על חברת סאלה בע"מ, שהפיקה את הסרט סאלה שבאח"י, לבל תחתום על הסכם עם ברית המועצות, ציכיה הוונגריה, רומניה ויוגוסלביה, להצגת הסרט בתחומיהן. המפיקים הישראליים יטענו כי התערבות המשרד גורמת להם קשיים והפסדים כספיים, שיחבלו בהמשך ייצורם של סרטים ישראליים, ובקשרים שהם קשור בחו"ל.

העם

יהיה שמה

הג הוא תמיד שמה. אבל מה אחריו? לאורחי ישראל, שחזרו למסלול-חייהם ה"י תקין, אחרי ימי השבתון והגשר, היה חשש כי גם אחרי התג יהיה שמה. אבל שימחה מסוג אחר.

ענף שבור. הדאגה היתה קשורה כ"י לה בבעיות כלכליות. ענף יסודי של המשק נפגע קשות. פועלי בניין — בשלב זה בעיקר ערביים — הסתובבו מובטלים. אלפים מהם מחוסרי-עבודה מיה יותר משלושה חודשים. רכבות אחרים מוכנים לעבוד בשכר נמוך מזה שהיו רגילים לו ובתנאים סוצי"י אלים גרועים יותר.

בעלי חובות קטנים אינם פורעים את ה"י שטרות שלהם בזמן, ובעלי חובות גדולים

השאלה הופנתה לשר החוץ אבא אבן, לפני פגרת הכנסת. הובאו גם עובדות מדהימות על היחידות המדולדלות, שעליהן הוטל הטיפול בבעיות המרחב. בין היתר: מחלקת המזרח התיכון, בה עובדים שלושה פקידים, ובראשם עומד יועץ לענייני המזרח התיכון, יועץ זה, מרדכי גינת, "הוא מומחה חשוב ליחסי ישראל-אמריקה, אך פחות ידוע כמומחה ליחסי ישראל-ערב".

בתשובתו בכנסת הבהיר אבא אבן עד כמה קשה למצוא אנשים מתאימים לסוג זה של עבודה. הוא דיבר על הצורך להבקיע את חומת הניתוק של ישראל מן המרחב, נתון להבין כי משרדו יעשה צעדים ממשיים בכיוון זה. הניתוק בינינו לבין המרחב, הכריז, "הוא תופעה מדינית, נפשית וכל"י כלית המורה".

השבוע התפרסמה בירושלים הודעה על שינויים במיבנה משרד החוץ. השינוי שזכה לפירסומה הרבה ביותר: הקמת אגף לענייני המזרח התיכון, תחת המחלקה שהיתה קיימת עד כה. "ראש האגף החדש", נאמר, "יקבל הסמכויות ההולמות תפקיד זה. הוא יצורף להנהלת המשרד. מעמדו של ראש האגף ועובדיו ייקבע בקרוב".

ראש האגף: מרדכי גינת.

מחכים להוכחה. לאחדים, נראתה ההודעה כצעד ראשון לקראת המשימה הגדולה של הקמת משרד מיוחד לענייני המרחב. אולם גם הם לא מיהרו לקבוע את דעתם סופית. הם רצו לראות תחילה, אם אמנם מבשר השינוי במסגרת המינהלית גם שינוי בגישה העניינית.

את זאת יצטרך אבא אבן להוכיח לא רק עליידי העלאתו של מרדכי גינת בדרגה, אלא גם עליידי צעדים חוזרים ונישנים, שיבהירו היטב כי בעיית היחסים המרחביים עומדת סוף-סוף להיות מוכרת עליידי משרד החוץ הישראלי כבעייה הראויה להיכלל בראש עיסוקי המשרד.

תיכנון כלכלי מזוהר

פושטים את הרגל או מתבוננים באימה ב"י אפשרות זו.

אלא שהמצב הזה הוא רק הקדמה. באופק מסתמנת אבטלה של ממש, שתפגע בשלב ראשון ברבבות פועלי-בניין, שחורים כמק"י צועי"ם. פגיעה נוספת בענף זה תשפיע מיד על ענפים אחרים, כמו הלבשה, מותרות, בילויים — ואפילו מזון.

אין זו תצפית מעורפלת. זוהי תחושת ברורה לחלוטין, והיא היתה כבר צריכה להיות עובדה קיימת. אלא שמשרדי המ"י שלה ומעסיקים גדולים נצטוו לעשות מאמץ צים כדי לדחוק מעט את הקץ — עד לאחר התגים.

עתה, משעבר הג הפסח, ייסגר המעגל. אלא שגם דבר זה, כמו רוב הדברים בארץ, לא יעשה בבת-אחת. כי בדרך עומד עוד חג — יום העצמאות. אבל זהו חג קצר, והוא יחלוף בעוד שבועיים ימים. ואז יהיה שמה.

שמה במובן של שבתות-אזהרה, תורים רועשים בלישכות-העבודה, ואולי גם הפג"י נות ומכות.

מנגנון

יצאה לרחוב?

"היכן, בכל המנגנון העצום של ממשלת ישראל, וכל התקציב העצום של 4.6 מ"י ליארד לירות — היכן הכוח המוקדש לה"י שגת המטרה העליונה של דורנו, הציתו היסודי של מדינת ישראל — השגת ה"י שלום?"

מפלגות

קול קורא שנית

יש הקוראים ליצחק בן-אהרן "אבי המע"י רך", בהסבירם כי הוחיפה הגדולה לשותפות אחדות-העבודה-מפא"י היה מאמרו הגדול בדבר, "עזו לתמורה בטרם פורענות". בן-אהרן עצמו דוחה כניו זה, ובצדק. כי מה שהוא חזה במאמרו היה איחוד כל המפלגות הפועליות בישראל, כדי להנהיג במ"י דינה מישטר סוציאליסטי חלוצי.

השבוע שוב נשמע קולו של בן-אהרן, חבר קיבוץ גבעתיים, קורא לאיחוד סוציאליסטי. בראיון שפורסם בדבר תבע לצרף את מפ"ם, מן היסוד ורפ"י למערך מורחב, שיהיה בסיס לממשלת פועלים חדשה.

מפ"ם ומן היסוד לא הגיבו. אבל רפ"י מיהרה להודיע שהיא תכנס את הנהלתה, כדי לדון בהצעה.

ההכשר. עוד בטרם יכלו ראשי רפ"י להתכנס, טירפדה גולדה מאיר את התוכנית. היא הצהירה: אין מקום למערך עם רפ"י, כאשר זו פרשה והוציאה את עצמה מכלל תנועת העבודה. אם רפ"י רוצה לחזור, אמרה מזכירת מפא"י, היא יכולה לשוב הביתה, למיפלגה-האם.

על כן, כאשר התכנסו אנשי רפ"י, לא נותרה לפניהם ברירה, כי אם להסתפק בהחלטה פושרה, המקבלת עקרונות את ההצטרפות למערך, אך דוחה את ההצטרפות לממשלה.

אך דבר אחד לא עלה עוד בידי גולדה מאיר למנוע. רפ"י הוקעה מראשית צעדיה כמי שפרשה מכלל תנועת העבודה, ויש להגדירה כמפלגה לא-פועלית — אישם בין גז"ל לבין הליבראליים העצמאיים על המפה הפוליטית. רפ"י עצמה מתנגדת לתו זה, מנסה להציג את עצמה כמפלגת פועלים לכל דבר.

היא עושה זאת בעיקר בגלל העובדה, שחלק גדול מקולותיה בא לה מתוך ההתיישובות העובדות ומקרב הפועלים המצריצים את דויד בן-גוריון. הודעתו של יצחק בן-אהרן היתה תעודת-הכשר לרפ"י, כי אכן היא נחשבת למפלגת פועלים. כאשר ניתן הכשר זה עליידי "אבי המערך" — ערכו רב.

* עליידי אורי אבנרי, בוויכוח על התפ"י ציב משרד החוץ.